

Záchranný archeologický výzkum zdokumentoval novověká základová zdiva starší zástavby a na bázi výkopů pro základy byl zachycen patrně příkop či vodoteč. Na historických mapách však vodoteč v těchto místech vyobrazena není. V budoucnosti by měl být prostor pod lelekovickým hradem sledován pro definitivní ověření, zda se opravdu jedná o hradní příkop.

Literatura

Zbranek, H. 2021: A41/2020 *Lelekovice*. Rkp. terénní dokumentace.

Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Summary

A minor rescue excavation took place in Lelekovice (Brno-Country District) in the area southwest below Lelekovice Castle (Fig. 72, 73) in 2020. Besides the Modern Period foundation walls of houses, a wide line feature at least 20 m long and 3.4 m wide was documented, which apparently was an earlier watercourse or castle moat.

Hynek Zbranek

Litovel (okr. Olomouc)

Olomoucké Předměstí; Ul. Palackého, parc. č. 1574/1, 1570/1, 1570/3.

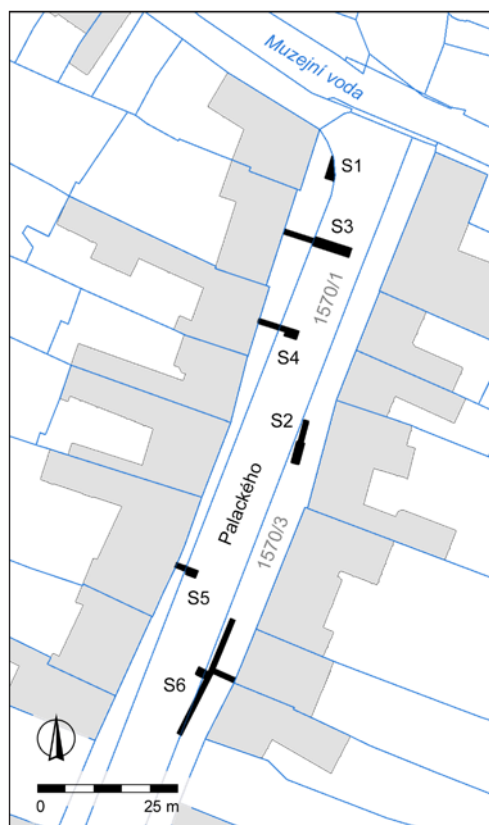
Středověk, novověk. Sídliště, město. Skupina/síť sond. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Olomouci, inv. č. 13/19-100/1 – 13/19-140/17.

Lokalizace: WGS-84 – 49.6982903N, 17.0747322E

V měsíci červenci roku 2019 byla sledována rekonstrukce plynovodu na Palackého ulici. Ta se nalézá jihozápadně od historického městského jádra, avšak v jeho těsné blízkosti na Olomouckém Předměstí.

Ačkoliv hlavní linie výkopů (šířka maximálně 1 m, hloubka 1,30–1,35 m) probíhala převážně v původní trase plynovodu na parcele č. 1570/3, většina archeologických situací byla zjištěna v jednotlivých přípojkách na parcele č. 1570/1 (sondy S1/19, S3/19, S4/19 a S5/19). Zde byly hloubeny šachtovitě výkopy (obr. 74) a nové potrubí bylo pod vozovkou protlačováno pomocí mechanizace. Hloubka těchto šacht kolísala od 1,35 m do 1,60 m pod stávajícím povrchem, pouze v sondě S5/19 dosáhla 1,80 m. Ani zde však nebylo dosaženo intaktního geologického podloží a všechny dokumentované profily sond byly porušeny inženýrskými sítěmi, zejména rozsáhlým výkopem pro vodovod (k 500). Nicméně právě jihozápadní profil P5 v sondě S5/19 byl svým charakterem nejvýznamnější a přinesl nejvíce poznatků (obr. 75).

Prvou uloženinou obsahující nálezy datovatelné do raného novověku byla střední šedá písčité jílovitá hlína (k 122) obsahující mírně malé až střední oblázky a nahodilé drobků uhlíků a vápna. Raně novověká byla i vrstva k 123, střední až tmavý šedý písčité jílu s četnými drobků až velkými fragmenty (kovářských?) strusek, s mírným až četným obsahem drobků až malých fragmentů uhlíků tvořících i větší kumulaci a s velmi nahodilým obsahem drobků až malých fragmentů mazanic. Obdobného stáří byla i jílovitá, snad izolační, vrstva k 124, z níž pochází větší fragment hněd glazované talíře/mísy (inv. č. 13/19-124/4; obr. 76: 5). Uložení k 125 obsahovala keramické zlomky datovatelné do přelomu 15. až 16. století, nahodile malé až velké fragmenty (kovářských?) strusek, a sestávala ze středně až tmavě šedého písčitého jílu. Nahodile byly fragmenty strusek zjištěny i ve vrstvě k 126, světlém hnědošedém písčitém jílu, z níž pochází i rezný okraj hrncovité nádoby (inv. č. 13/19-126/1; obr. 76: 6) náležející do počátku

Obr. 74. Litovel, ulice Palackého. Lokalizace sond. J. Grégr.

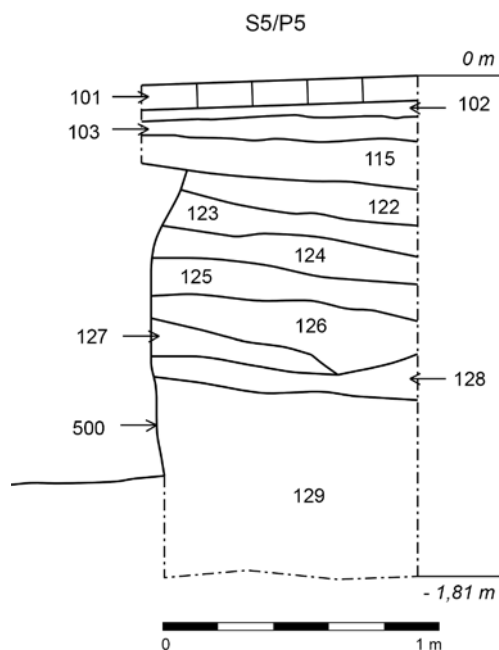
Fig. 74. Litovel, Palackého Street. Localisation of the test pits. J. Grégr.

16. století. Rámcově do 15. století je datovatelná uloženina k 127, světlý šedohnědý písčité jílu s až 25 % drobků a malých fragmentů vápenné malty a nahodilými drobků vápna. Do stejného období náleží i jílovitá vrstva k 128 světlých až středních hnědých odstínů, z níž pocházejí okraje hrncovitých nádob, a to jak neglazovaných (inv. č. 13/19-128/1-2; obr. 76: 7), tak i vnitřně glazovaných (inv. č. 13/19-128/4; obr. 76: 8). Okraj (inv. č. 13/19-128/3; obr. 76: 9) je datovatelný do závěru 14. století, neboť se jedná o světlou béžovou tzv. „krupičkovou“ keramiku, typickou pro olomoucký keramický okruh. Poslední uloženina k 129, datovatelná do průběhu 15. století, byla poměrně dosti mohutná, kompaktní a tvořil ji převážně světlý šedý až hnědošedý mírně písčité jílu s velmi nahodilým výskytem drobků uhlíků. Byla zaznamenána ve všech zkoumaných sondách, a nelze proto vyloučit, že se i zde jedná o povodňové jíly zjištěné v obdobných situacích více než 300 m jihovýchodně, rovněž na Palackého ulici již roku 2012 (Fal-týnek 2013, 214–215). Zde však měly světlehnědou barvu.

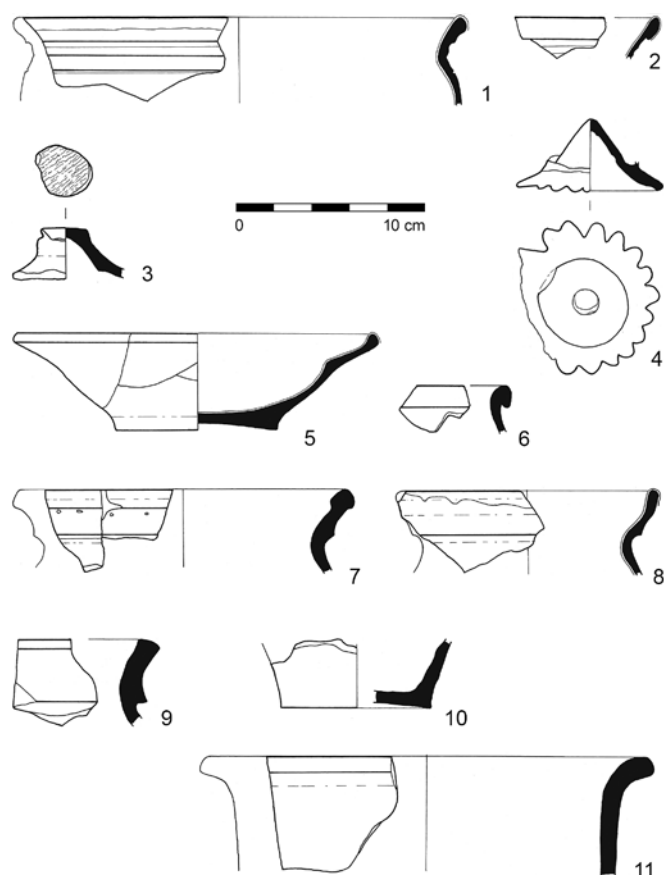
Pozoruhodné nálezy pocházejí rovněž z místa bodu A na ulici Čihadlo, kde ze sběru z výkopu byly získány raně novověké keramické zlomky (inv. č. 13/19-100/1–2, 13/19-100/3 a 13/19-100/4; obr. 76: 1–3) a fragment skleněné číše s lalokovitou patkou (inv. č. 19/19-100/5; obr. 76: 4). Z profilu P4 v sondě S4/19 pochází dno a výduť rezné nádoby (inv. č. 13/19-119/1; obr. 76: 10) a okraj hluboké mísy (inv. č. 13/19-120/1; obr. 76: 11), obojí rámcově datovatelné do 16. století.

K zajímavému zjištění došlo v sondě S6/19. Sice zde nebyl získán žádný datovatelný keramický materiál, zato v mikrosondě vhloubené v západním rohu šachtice až na úroveň cca 1,75 m pod stávajícím povrchem byla v uloženině k 137, mající obdobný charakter jako uloženina k 129 v sondě S5/19, zjištěna souvislá vrstvička proutí a jeden kulič (průměr cca 5 cm), snad pozůstatek haťování.

Tento příspěvek je věnován památce předčasně zesnulé paní Renaty Churavé (1970–2021).

Obr. 75. Litovel, ulice Palackého. Profil P5. K. Faltýnek, R. Churavá, J. Grégr.
 Fig. 75. Litovel, Palackého Street. Profile P5. K. Faltýnek, R. Churavá, J. Grégr.

Obr. 76. Litovel, ulice Palackého. Výběr materiálu z výzkumu. Kresba R. Churavá.
 Fig. 76. Litovel, Palackého Street. Selection of finds from the excavation. Drawing by R. Churavá.

Literatura

Faltýnek, K. 2013: Litovel (okr. Olomouc. *Přehled výzkumů* 54(2), 214-215.

Summary

Layers datable to the High Middle Ages and the Early Modern Period (Fig. 74-76) were detected during a rescue excavation in Palackého Street in Litovel (Olomouc District).

Karel Faltýnek, † Renata Churavá, Pavel Kašpar, Tomáš Zlámal

Lysice (okr. Blansko)

„Záložní“, parc. č. 6794.

Středověk. Nález v druhotné poloze. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK – -599110.23, -1132120.73; -599093.30, -1132124.96

V únoru roku 2020 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchraný archeologický výzkum na pozemku parcely č. 6794 v severozápadní části polní tratě „Záložní“ v souvislosti s výstavbou kanalizačního přívaděče a přípojky vodovodu k nové čistírně odpadních vod (viz oddíl Eneolit). Výkopy porušily až 0,4 m mocnou vrstvu tmavě hnědé jílovité hlíny s nepočtenými movitými archeologickými nálezy, z nichž část lze datovat do mladší doby hradištní, respektive rámcově do raného až vrcholného středověku. S největší pravděpodobností se jedná o nálezy v druhotné poloze, přemístěné působením eroze a gravitace z výše položené lokality (srov. Štrof 2008, 38-39).

Literatura

Štrof, A. 2008: Pravěké osídlení Lysicka. In: F. Zřídka Veselý a kol.: *Lysice 1308-2008*. Lysice: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, městys Lysice, 11-42.

Summary

A rescue excavation took place in Lysice (Blansko District) in February 2020. Excavations disturbed a layer with sparse finds dated to the Early to High Middle Ages, most probably in secondary positions.

Michal Přichystal

Malešovice (okr. Brno-venkov)

Severně od obce.

Raný středověk. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.0258542N, 16.4973686E

Při záchraném výzkumu severně od Malešovic (bližší informace viz oddíl Doba bronzová) bylo prozkoumáno také osm objektů datovaných do raného středověku, resp. střední doby hradištní.

Literatura

Neuveдено.

Summary

Several features dated to the Middle Hillfort Period were examined during a rescue excavation in Malešovice cadastral area (Brno-Country District).

Ivan Čížmář